НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНИ “КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

“ІНОЗЕМНА МОВА (ОСНОВНА, ПРАКТИЧНИЙ КУРС)”

на тему: **КУЛІНАРНА ЛЕКСИКА В АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПРИСЛІВ’ЯХ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ**

Студентки 3 курсу групи ЛА-11
спеціальності 035 “Філологія”
Король Юлії Володимирівни
викладач Різванли Н.С.

Кількість балів: _____Оцінка _____

Члени комісії _____
(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП **3**

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ КУЛІНАРНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ **6**

1.1 Лексичний аналіз кулінарних термінів 6

1.2 Використання кулінарної лексики у прислів'ях 7

1.3 Роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності 9

Висновки до першого розділу 13

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КУЛІНАРНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПРИСЛІВ'ЯХ **14**

2.1 Аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв 14

2.2. Порівняльний аналіз кулінарної лексики у прислів'ях 19

2.3. Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах 20

Висновки до другого розділу 24

ВИСНОВКИ **26**

РЕЗЮМЕ **28**

ABSTRACT **29**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **30**

ДОДАТКИ **32**

ВСТУП

Курсову роботу присвячено комплексному аналізу кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях, враховуючи як мовленнєві особливості, так і культурні контексти кожної мови.

У сучасному світі, де глобалізація й культурний обмін стають невід'ємною частиною життя, вивчення культурно-мовного аспекту стає особливо актуальним. Одним із ключових аспектів цього дослідження є вивчення кулінарної лексики в контексті англійських та українських прислів'їв. Прислів'я є важливою складовою кожної культури, відображаючи не лише мудрість народної мови, а й культурні звичаї, традиції та уявлення про світ. Кулінарна лексика, у свою чергу, відображає багато аспектів культури кожного народу, його відношення до їжі, приготування страв, а також способи спілкування на кухні.

Специфічні риси кулінарної лексики кожної мови дозволять зрозуміти глибину культурного контексту, в якому вони використовуються. Порівняльний аспект дослідження надає можливість виявити спільність та відмінність у використанні кулінарних термінів у прислів'ях, що ілюструє загальні тенденції та відмінності в культурних уявленнях щодо їжі, приготування та харчування.

Важливою складовою дослідження є аналіз не лише мовленнєвих конструкцій, а й контекстуального використання кулінарної лексики в прислів'ях. Це дозволить отримати більш повне уявлення про семантичне навантаження та значення кожного прислів'я в контексті кулінарних тем.

Вивченню особливостей кулінарної термінології присвячені роботи Н.О. Герцовської, К.В. Яблонської, І.О. Державецької, Г.Б. Мелеха. Дослідженням питання перекладу гастрономічної лексики займалися такі науковці як: Т. Стоянова, В. Шутяк, Є.О. Філоненко та інші.

Актуальність дослідження кулінарної лексики у прислів'ях визначається не лише її розповсюдженістю в мовленні, а й глибоким культурним зв'язком, що вона відтінює. Кулінарна лексика в прислів'ях є важливим елементом

національної культури та сприйняття світу. Дослідження цієї теми дозволить краще зрозуміти вплив кулінарної традиції на мовленнєву практику, а також роль прислів'їв у вираженні культурних цінностей.

Метою дослідження є здійснити порівняльний аналіз кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях

Для виконання сформульованої мети дослідження, нами були поставлені наступні **завдання**:

1. Здійснити лексичний аналіз кулінарних термінів.
2. Проаналізувати використання кулінарної лексики у прислів'ях.
3. Визначити роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності.
4. Провести дослідження застосування кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях.

Об'єктом дослідження є кулінарна лексика в англійських та українських прислів'ях.

Предметом дослідження є використання кулінарної лексики для відображення культурних особливостей та традицій в англійських та українських прислів'ях.

Матеріалом дослідження слугують англійські та українські прислів'я, що містять кулінарну лексику.

Методи дослідження в роботі використані такі: пошуковий по наявній методичній та науковій літературі із аналізом знайденого матеріалу, порівняння, класифікація, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, систематизація, абстрагування та конкретизація, аналіз документації та результатів діяльності дослідників з проблеми проведеного дослідження.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що вона допомагає розширити розуміння взаємозв'язку між лінгвістичними та культурними аспектами використання кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях. Аналіз цієї лексики дозволяє виявити спільні та відмінні риси

культурно-мовного спадку двох народів, сприяючи таким чином розвитку лінгвістичної та культурологічної науки.

Практичне значення роботи полягає у можливому застосуванні отриманих результатів у освіті, перекладацькій сфері, міжкультурному спілкуванні та інших сферах. Результати дослідження можуть бути використані для розробки освітніх програм з вивчення англійської та української мов, підвищення якості перекладів, а також для розвитку міжкультурної комунікації та взаєморозуміння. Крім того, вони можуть бути корисними для культурологічних досліджень, які спрямовані на вивчення та розуміння культурних традицій та цінностей англомовних та україномовних спільнот.

Структура роботи. Робота складається з вступу, двох розділів, шести підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 33 сторінок (обсяг основного тексту – 27 сторінок).

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ КУЛІНАРНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1 Лексичний аналіз кулінарних термінів

Дискурс про їжу англійською мовою демонструє кілька універсальних особливостей і відмінних діахронічних тенденцій. Цей тип дискурсу встановлюється як динамічний жанр з чітко вираженими мовними закономірностями розвитку. Існує загальна діахронічна тенденція звертатися до менш професійно підготовленої аудиторії, що вимагає спрощення синтаксису, адаптації лексики та посилення внутрішньої диференціації [12].

Існує два джерела походження слів у мові: лексика власне певної мови та запозичення. Говорячи про кулінарну термінологію можна з впевненістю стверджувати, що ці слова походять з обох джерел. Особливо в англійській мові назви їжі та напоїв відображають культурну історію носіїв цієї мови [4]. Деякі кулінарні назви важко пояснити, як, наприклад, *raspberry, syllabub* чи *toffee*. Інші кулінарні терміни є тотожними з термінами давніх мов, що були незафіксованими та відновленими.

Лексико-семантичні варіанти (ЛСВ), не порушуючи тотожності слова, видозмінюють значення. Специфіка народної кулінарної термінології полягає передовсім у багатозначності, терміни чітко не диференціюються. Значення лексичної номінації становить сукупність ознак-сем різної ієрархії, і у такий спосіб номінація інтерпретована як поняття. Інтегральна (архісема) кулінарний об’єднує мовні одиниці зазначеного угруповання.

Диференційна ознака – сема нижчого рівня – виокремлює тематичні групи (ТГ) і далі тематичні мікрогрупи (ТМ). Структурна організація тематичної групи лексики (ТГЛ) базується на спільності диференційних ознак (ДО) лексичної парадигми, об’єднаних нульовими, привативними чи еквіполентними опозиціями, для яких характерний семантичний синкретизм [10, с. 144].

Особливу складність при перекладі текстів гастрономічного дискурсу представляють глютоніми. Глютонічний дискурс охоплює лексику, яка відображає фізіологічні потреби людини в їжі. Глютоніми, у свою чергу, поділяються на загальновживані, загальнонаукові та вузькоспеціальні (термінологічні) лексеми. Вузькоспеціальні кулінарні терміни розподіляються на три групи:

– міжнародні терміни кулінарної професійної мови (наприклад, *macaroni, chocolate, cutlet, pudding, jelly, jam, fruit* тощо);
– терміни базових кулінарних понять, що мають національну відповідність у всіх мовах (*to blanch, to cook, to glaze, galantine* тощо);
– терміни, що застосовуються виключно в національних кухнях, типові лише для конкретної національної кухні, а тому не перекладаються іншими мовами (Yorkshire pudding – йоркширський пудинг, Welsh Rarebit – грінки з сиром, Boxty Pancake – картопляні коржі, Stovies – стовіз, м’ясо, тушковане у власному соку тощо) [5, с. 70].

Гастроніми (гр. gaster – шлунок, гр. onoma – ім’я) – це лексичні одиниці, які відображають процеси виробництва продуктів харчування, а також приготування, подача та споживання їжі [14].

Отже, до гастронімів можна віднести також лексеми, що позначають різні частини мови, і сформувати класифікацію, що базується на морфологічних особливостях гастронімів. Тобто, гастроніми можна поділити на дієслова, які позначають дії, пов’язані з переробкою та споживанням їжі; іменники, які власне позначають суб’єктів, об’єкти та місця споживання; прикметники, які описують стан суб’єктів та властивості об’єктів споживання.

1.2 Використання кулінарної лексики у прислів’ях

Прислів’я – це короткий, усталений у мовній практиці, як правило, ритмічно організований вислів переважно повчального характеру, в якому

зафіксовано багатовіковий досвід народу, має форму речення (простого чи складного).

Кулінарна лексика у прислів'ях є не лише засобом передачі практичних порад та життєвої мудрості, але й важливим елементом культурного спадку. Аналізуючи її роль, можна виділити кілька ключових аспектів.

По-перше, кулінарні прислів'я відображають традиції та особливості кулінарної культури народу. Наприклад, українські прислів'я про використання борошна, масла чи цукру відображають важливість цих продуктів у традиційній українській кухні та пов'язані зі звичаями та обрядами.

По-друге, кулінарні прислів'я є важливим елементом національної ідентичності. Вони відображають уявлення народу про їжу, відображають його ставлення до готування та харчування, а також культурні цінності та традиції.

По-третє, кулінарні прислів'я сприяють збереженню мовленнєвої спадщини та розвитку мовленнєвих навичок. Вони стимулюють розширення словникового запасу, а також розвиток креативного мислення шляхом аналізу та тлумачення різноманітних кулінарних виразів.

Відповідно кулінарна лексика у прислів'ях є важливим елементом культурного доробку кожної нації, відображаючи її традиції, цінності та спосіб мислення. Розуміння її ролі допомагає краще зрозуміти культурні аспекти мови та сприяє міжкультурному спілкуванню.

Кулінарні терміни часто використовуються в прислів'ях метафорично, щоб висловити певну ідею чи пораду.

Кулінарні терміни у прислів'ях можуть відображати культурні особливості кожного народу. Наприклад, англійське прислів'я «*Too many cooks spoil the broth»* відображає культурне значення співпраці та лідерства.

Деякі прислів'я з кулінарною лексикою можуть містити практичні поради щодо кулінарного процесу або життя взагалі.

Прислів'я з кулінарною лексикою часто стосуються тематики їжі, готування та споживання їжі, що відображає важливі аспекти життя кожного народу.

Кулінарні терміни у прислів'ях можуть відображати національні традиції та звичаї, які є важливими для кожного народу. Наприклад, англійське прислів'я «*An apple a day keeps the doctor away»* відображає значення здорового способу життя.

Ці особливості використання кулінарної лексики у прислів'ях дозволяють кожній мові виражати свої унікальність, культурні цінності та підходи до життя.

1.3 Роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності

Роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності надзвичайно важлива, оскільки їжа та кулінарні традиції є невід'ємною частиною культурного спадку кожного народу.

Кулінарні терміни часто асоціюються з традиціями готування та споживання страв, які є характерними для кожної нації. Наприклад, певні назви страв, інгредієнтів або методів приготування можуть бути унікальними для певної культури.

Кулінарні терміни можуть відображати історичні зв'язки та впливи національної кухні. Наприклад, використання певних інгредієнтів або страв може бути пов'язане з історичними подіями, обміном культурними звичаями тощо.

Вживання певних кулінарних термінів у мовленні є частиною мовленнєвої спадщини кожного народу. Такі терміни можуть викликати асоціації з певними культурними аспектами та традиціями, що сприяє формуванню національної самосвідомості.

Деякі кулінарні терміни можуть бути символічними для національної ідентичності та мати образотворчу значущість. Наприклад, певні страви чи інгредієнти можуть стати символами національної гордості або єдності.

Мова займає не останнє місце серед аспектів культури, оскільки вона є невід'ємною частиною повсякденного життя, супроводжуючи з моменту

виникнення людства. З розвитком культури еволюціонують і її окремі елементи. Гастрономічна культура виникає і формується у вигляді національних страв, застільних традицій і звичаїв, а також зазнає змін під впливом різних зовнішніх чинників (наприклад, міграційних процесів, війн і встановлення дипломатичних і культурних відносин з іншими країнами і, відповідно, етнічними групами) [22].

Французький антрополог К. Леві-Строс аналізує культуру та суспільство крізь призму їжі та застільних традицій. Вчений стверджує, що приготування їжі є головною відмінністю людини від тварин, і саме в процесі приготування їжі людина відокремлює себе від лона природи і починає творити культуру. К. Леві-Строс формулює концепцію так званого «кулінарного трикутника», в якій розробляє власний підхід до класифікації типів культури на основі трьох понять: «сире, варене і гниле» і пояснює, як кулінарія вплинула на розвиток культури і світогляду певних народів. У свою чергу, використовуючи поняття «смажене-варене», вчений порівнює чоловіче і жіноче, природне і культурне [19, с. 42].

Гастрономічний дискурс маніфестує лексико-семантичну систему гастрономічних номінацій певної мови, демонструє когнітивну структуру концептосфери «Їжа» та виражає себе через художню картину світу. Однак розбіжності, що виникли в сучасному суспільстві щодо гастрономічних норм, перешкоджають ефективній комунікації загалом і міжкультурній комунікації зокрема. Більшість мовців вважають аналізований термін некоректним, що ускладнює процес комунікації та порозуміння.

Кулінарно-гастрономічні символи певного соціуму можуть виступати маркерами ідентичності (допомагаючи визначити «своїх» та провести лінію розмежування в процесах інакшості), бути механізмами, що об’єднують культурний та фізичний простір, і таким чином інтенсифікувати процеси інтеграції та консолідації міжгрупових взаємодій.

У народних прислів’ях знову можна простежити тенденцію до використання найпоширеніших продуктів харчування: «яблуко», «бульйон».

Для українців їжа є не менш важливим аспектом культури, ніж мова, література та мистецтво, і має свою символічну основу. Варто зазначити, що вищезгадана культурна символіка їжі може бути етнічною, локальною, статусною, релігійною чи іншою, що виводить дослідження їжі в площину студій ідентичності.

У цьому контексті особливий інтерес становлять роздуми французьких дослідників В. Райта та А. Аннеса щодо розуміння харчових кордонів та «диференціації» націй як стратегії зміцнення національної ідентичності. Відштовхуючись від тези про їжу та харчові звички як символічні культурні маркери, чинники формування індивідуальних та колективних ідентичностей, автори обґрунтовують висновок, що їжа маркує соціальні, культурні, національні кордони і водночас є важливою ареною, на якій національні ідентичності часто підриваються, а іноді навіть переписуються [23, с. 388]. З точки зору вивчення їжі в контексті практик ідентичності, цікавими є також дослідження в культурній антропології щодо взаємозв’язку між їжею та пам’яттю.

Будь-який культурний код задає зміст, систему символів, декодування та розшифрування яких відбувається шляхом аналізу, інтерпретації змісту та символів коду, втілених зокрема в паремійних одиницях. Конденсуючи досвід поколінь, паремійні одиниці постають найпотужнішими засобами декодування змістів, що визначають особливості існування, світосприйняття, національні цінності, культурні коди тієї чи іншої нації [8, с. 519].

Гастрономічний код вказує на уявлення про їжу, напої, їх розмаїття, особливості здобуття, використання, приготування, традиції вживання, різноманітні трапези, гастрономічні пристрасті та уподобання, культуру харчування представників певної лінгвокультурної спільноти. Засобами актуалізації таких уявлень постають гастрономічні паремійні одиниці.

Уявлення про їжу, її розмаїття, особливості здобуття, використання, приготування, традиції вживання, гастрономічні пристрасті та уподобання, культуру харчування фіксувалися людиною найрізноманітнішими способами

протягом всієї історії розвитку людської цивілізації. Їжа відігравала особливу роль у будь-якій лінгвокультурі, стаючи ідентифікатором її своєрідності та самобутності. Ставлення до їжі і дотепер відіграє роль універсального способу оцінювання та розуміння рис та якостей, менталітету представників різних лінгвокультур.

Гастрономічні паремії становлять значний шар паремійного фонду як англійської, так української мов. В англійській мові на сьогоднішній день нараховується більше семисот прислів'їв і приказок про їжу, її способів приготування та використання, в той час як кількість таких одиниць в українській та російській мовах є майже вдвічі більшою.

Велика кількість англійських та українських паремій має у своєму складі лексему bread (loaf), хліб. Як один із основних продуктів харчування багатьох народів, хліб вважається джерелом життя людини, символом її труда, на що вказують наступні англійські й українські прислів'я та приказки: *one can't live without his bread; they that have no other meal, bread and butter are glad to eat; good bread with fresh butter, the greatest of feasts; to know on which side one's bread is buttered; don't quarrel with your bread and butter; bread is the staff of life; to make one's bread*; *риба не хліб, ситий не будеш; млин меле водою, а чоловік живе їдою; без хліба і любов гине; кожному хліб не гіркий; коли хліб, тоді і розум; як уродить жито, то всім буде сито; хліб – над усією їжею пан; як є хліба край, то і в хліві рай, а як хліба ні куска, так і в горниці нудьга; хто без діла, той без хліба; риба – вода, ягода – трава, а хліб – усьому голова; без солі, без хліба – немає обіду; грушка – минушка, а хліб кожний день*.

Деякі українські продукти та страви є обрядовими. Наприклад, паляниця вважається українцями символом щастя і благополуччя родини й оселі, знаком прихильності та гостинності. З паляницею в Україні до дівчини йшли свататися, говорячи при цьому: «у нас паляниця – у Вас гарна дівиця, у Вас товар – у нас купець».

На сьогоднішній день в українській мові існує безліч прислів'їв і приказок, які вказують на ставлення українців до горілки, зокрема: *за козацьким*

звичаєм, п'ють горілку до чаю; пішла горілка по животу, як брехня по селу; горілка з ніг валить; горілочка, як дівочка: попробуєш, то ще схочеш; аби горілка була, ми й сухарі поїмо; з чужої горілки голова не болить. Без горілки на Україні не обходилося жодне свято, жодна соціально значуща подія, на що вказують наступні паремійні одиниці: без горілки ані не оженишся, ані не вмреш; горілку попили, молоду бачили – пора й додому [7].

Отже, кулінарні терміни відіграють важливу роль у формуванні та вираженні національної ідентичності, вони є одним із засобів передачі культурних цінностей, традицій та способу життя кожного народу.

Висновки до першого розділу

У першому розділі було проведено аналіз ключових аспектів вивчення кулінарної лексики обох мов.

Під час лексичного аналізу кулінарних термінів було досліджено їхню семантику, етимологію, структуру та використання в мовленнєвій практиці. Цей аналіз дозволив виявити специфіку та особливості кулінарної лексики в англійській та українській мовах, а також зрозуміти взаємозв'язок між культурою і мовою через використання цих термінів.

Досліджено використання кулінарної лексики у прислів'ях. Виявлено, що прислів'я є важливою складовою культурного та мовленнєвого спадку кожної нації і вони часто використовують кулінарні терміни метафорично для передачі життєвої мудрості, порад або культурних цінностей.

Вивчено роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності. Виявлено, що кулінарні терміни як частина мовленнєвої та культурної спадщини, відіграють важливу роль у формуванні та вираженні національних традицій, культурних цінностей та способу життя кожного народу.

Узагальнюючи вищезазначене, можна визначити, що вивчення кулінарної лексики в англійській та українській мовах дозволяє краще зрозуміти

взаємозв’язок між мовою та культурою, а також сприяє збереженню та передачі національної ідентичності через мовленнєві засоби.

РОЗДІЛ 2
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КУЛІНАРНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПРИСЛІВ'ЯХ

2.1 Аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв

Аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв в англійській та українській мовах може розкрити важливі аспекти культурно-мовного спадку обох народів.

Семантичні особливості:

1. Метафоричне використання: багато прислів'їв української та англійської мови використовують кулінарні терміни метафорично, щоб передати певну ідею чи життєву мудрість.

«*Like water off a duck's back*» [20] (українська версія – «*Як з гуски вода*») [2].

Значення: використовується для опису чогось, що не має жодного впливу на людину чи ситуацію. Це означає, що критику або негативні коментарі легко відкинути або проігнорувати, подібно до того, як вода скочується з пір'я качки, не впливаючи на неї [17].

«The proof of the pudding is in the eating» [20] (українська версія – *«Обід впізнають по страві, а розум за слухання»)* [2].

Значення: про справжню цінність чогось можна судити лише з практичного досвіду чи результатів, а не з вигляду чи теорії [17].

«You can't have your cake and eat it too» [20] (українська версія – *«Хто два зайці гонить, жодного не догонить»)* [2].

Значення: мати або робити дві хороші речі одночасно, які неможливо мати або робити одночасно [17].

«*Don't put all your eggs in one basket*» [20] (українська версія – *«Не став усе на одну карту»)* [2].

Значення: не варто концентрувати всі зусилля і ресурси в одній сфері, оскільки можна втратити все [17].

«*The apple doesn't fall far from the tree*» [20] (українська версія – *«Яке дерево – такий клин, який батько – такий син»)* [2].

Значення: діти успадковують ті самі риси та характеристики, що й їхні батьки [17].

2. Культурні аспекти: семантика прислів'їв може відображати національні традиції, погляди на життя, ставлення до родини, праці, природи та інших аспектів життя.

«*There is a small choice in rotten apples*» [20] (українська версія – «*Хрін від редьки не солодший*») [2].

Значення: всі варіанти небажані, не має значення, який з них оберете [17].

«One man's meat is another man's poison» [20] (українська версія – *«Що українцю добре, то німцю смерть»)* [2].

Значення: різним людям подобаються різні речі [17].

«*Don't cry over spilled milk*» [20] (українська версія – *«Що впало, те пропало»; «Після бійки кулаками не махають»)* [2].

Значення: шкодувати або сумувати про щось, що вже сталося [17].

«Too many cooks spoil the broth» [20] (українська версія – «*Де велика рада, там рідкий борщ*») [2].

Значення: якщо занадто багато людей беруть участь у виконанні завдання, особливо на провідних ролях, завдання не буде виконано дуже добре [17].

3. Поради та життєві принципи: багато прислів'їв містять поради щодо поведінки, взаємин з іншими людьми та способу життя.

«*If you can't stand the heat, get out of the kitchen*» [20] (українська версія – *«Якщо кишка тонка, то не плутайся під ногами»)* [2].

Значення: використовується як спосіб сказати комусь, що він повинен або припинити скаржитися на важку або неприємну діяльність, або припинити її виконувати [17].

«*All bread is not baked in one oven*» [20] (українська версія – «Не весь хліб з однієї печі») [2].

Значення: всі люди різні.

«*Too much pudding will choke the dog*» [20] (українська версія – «*Від занадто великого шматка пудингу і собака подавиться*») [2].

Значення: вказує на небажані наслідки надмірного або необґрунтованого споживання чогось, навіть якщо це здається приємним або цінним [17].

«*Every cook praises his own broth*» – (українська версія – «*Кожен кухар розхвалює свій власний суп*») [2].

Значення: людині властиво переоцінювати результат власної праці [17].

«*You catch more flies with honey than with vinegar*» [20] (українська версія – «*Ласкаве телятко дві матки ссе*») [2].

Значення: Ви отримаєте все, що бажаєте, якщо будете приємними в спілкуванні [17].

«*Tastes differ*» [20] (українська версія – «*Про смаки не сперечаються*») [2].

Значення: люди мають різні уподобання та думки, і те, що подобається одній людині, може не збігатися з тим, що подобається іншій [17].

«*Man does not live by bread alone»* [20] (українська версія – *«Не хлібом єдиним живе людина*») [2].

Значення: людям потрібно більше, ніж матеріальні речі, щоб по-справжньому жити [17].

«*Fine words butter no parsnips*» [20] (українська версія – *«Порожніми обіцянками ситий не будеш»)* [2].

Значення: пустими словами чи лестощами нічого не досягти [17].

«You can't make an omelette without breaking eggs» [6] (українська версія – «*Без труда нема плода*») [2].

Значення: іноді, коли ми хочемо створити або досягти чогось, ми повинні пожертвувати або знищити іншу річ, щоб зробити це [17].

«*A watched pot never boils*» [20] (українська версія – «*Хто над чайником стоїть, у того він не кипить*») [2].

Значення: якщо чогось чекаєш, то час тягнеться довго і млосно, але варто тільки перестати перевіряти хід якогось процесу і відволіктися, то все піде швидко і безболісно для нервової системи [17].

Базові лексемив українській мові, що формують гастрономічні прислів'я – це *«їсти», «пити», «годувати», «живитися», «хліб»: «Без солі, без хліба – немає обіда»*, «*Хліб усьому голова*» [1, с. 78], «*Є де сісти, та нічого їсти*», «*Наївся, напився, ліг та й укрився*».

В англійських прислів'ях містяться частотні «кулінарні» компоненти – це *«cake», «pie», «sauce», «pudding», «tea»: «Astorminatea-cup»* [16] («*Буря в склянці води*» [11]), «*The proof of the pudding is in the eating*» [16] («*Щоб дізнатися, який пудинг, треба його скуштувати*» (усе перевіряється практикою) [11], «*You can't eat you cake and have it too*» [16] («*Не можна з'їсти свій пиріг і в той же час зберегти його*» (не можна робити взаємно виключають речі) [11], «*Hunger is the best sauce*» [16] (голод – найкраща приправа) [11].

В українських прислів'ях ми знаходимо назви продуктів, що входять в раціон простих людей: *«горох», «боби», «борщ», «сіль», «каша», «шкура», «чарка»: «Ми люди прості: хліба скибку, сяку таку рибку, сала шматочок, солі дрібочок та горілочки чарчину, заморюся, чхну та й знову почну»* [15, с. 156], *«Борщ без каші – удівець; каша без борщу – вдова»* [15, с. 48].

Розглянемо структурні особливості прислів'їв, що містять кулінарну лексику.

1. Форма: прислів'я можуть мати різні форми, включаючи аналітичні, синтетичні та номінативні структури.

Розглянемо синтетичні структури:

«A watched pot never boils» підкреслює те, що час, проведений в очікуванні, здається довшим.

«Don't put all your eggs in one basket» наголошує на важливості розподілу ризику чи зусиль.

«*You can't make an omelette without breaking eggs*» *наголошено на* необхідності жертв для досягнення бажаного результату.

«One man's meat is another man's poison» підкреслює індивідуальний смак та вподобання.

Відзначимо особливості використання аналітичних структур:

«*Too many cooks spoil the broth*» підкреслює негативний вплив занадто багатьох людей на результат чи процес.

«You can't have your cake and eat it too» підкреслює неможливість мати все одночасно.

Розглянемо номінативні структури:

«*The proof of the pudding is in the eating*» підкреслює необхідність перевірки результатів дій.

«*The apple doesn't fall far from the tree*» підкреслює схожість між батьками та дітьми.

2. Римування та ритм: деякі прислів'я можуть мати ритмічну або римовану форму, що дозволяє їх легше запам'ятовувати та передавати.

Наприклад, *«An apple a day keeps the doctor away», «Out of the frying pan into the fire», «You can't make an omelette without breaking eggs», «Don't count your chickens before they hatch»* [20].

3. Синтаксична структура: прислів'я можуть мати різні синтаксичні конструкції:

просте речення з однорідними членами речення: «*A watched pot never boils*» («*Хто над чайником стоїть, у того він не кипить»*);

складне речення з підрядною частиною: «*Too many cooks spoil the broth*» («*Де велика рада, там рідкий борщ*»);

просте речення з безособовим присудком: «*Don't put all your eggs in one basket*» (*«Не став усе на одну карту»*);

просте речення з дієприслівниковою конструкцією: «*The proof of the pudding is in the eating*» (*«Обід впізнають по страві, а розум за слухання»*);

Просте речення зі зворотом: «*One man's meat is another man's poison*» (*«Що українцю добре, то німцю смерть»*).

Аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв в англійській та українській мовах дозволяє краще зрозуміти внутрішні значення та мовні традиції кожної культури, а також виявити схожість та відмінність між ними.

2.2. Порівняльний аналіз кулінарної лексики у прислів'ях

Однією з характерних рис українських прислів'їв в гастрономії є те, що значна кількість повчальних елементів мають іронічний характер. Прислів'я можуть (і часто стають) джерелом фразеологізмів дієслівної чи іменної структури, у мовленні вони можуть вживатися вже як окремі дієслівні чи іменні фрази.

У мовленні часто вживаються лише фрагменти прислів'їв, створюючи ефект алюзії – адже такі одиниці зазвичай добре асоціюються не просто з прислів'ям, а і з тією ситуацією, тим прагматичним значенням, яке воно має у повному вигляді. Оновлення (осучаснення) прислів'я чи простого фразеологізму, прив'язка його до будь-якої конкретної ситуації робить його більш експресивним [3].

«*To sell like hot cakes*» (*український варіант:* «Бути нарозхват»).

Значення:

- мати великий комерційний успіх;
- позбутися чогось дуже швидко і без особливих зусиль;
- дуже легко продати або позбутися великої кількості чогось [17].

«*Bring home the bacon*» (*український варіант:* «Досягати бажаного»).

Значення: заробляти гроші, необхідні для життя [17].

«*Like two peas in a pod*» (*український варіант:* «Як дві каплі води»).

Значення: дуже схожі за зовнішністю або характером [17].

«*Full of beans*» (*український варіант:* «Бути в піднесеному настрої, бути жвавим»).

Значення: сповнені енергії та життєвих сил [17].

«*That's the way the cookie crumbles*» (*український варіант:* «*Та й таке!*»).

Значення: вживається, коли сталося щось погане, щоб сказати, що хтось повинен прийняти речі такими, якими вони є [17].

Порівняльний аналіз кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях дозволяє виявити спільні та відмінні риси у використанні кулінарних термінів у культурному та мовленнєвому контексті обох народів.

Спільні риси:

1. Метафоричне використання кулінарної лексики. Як у англійських, так і в українських прислів'ях кулінарні терміни використовуються метафорично для передачі різних життєвих ситуацій.

2. Багато прислів'їв у обох мовах містять поради щодо поведінки, праці, взаємин з іншими людьми, що часто пов'язані з кулінарною термінологією.

Відмінності полягають в наступному:

1. Українські прислів'я частіше відображають національні традиції, погляди на життя та взаємини між людьми в українському суспільстві. Вони частіше пов'язані з образами природи, сім'ї, селянського життя тощо.

2. Історичні та культурні впливи. В англійських прислів'ях можна помітити вплив історичних та культурних традицій, які виникли внаслідок змішання різних культур та етнічних груп на території Британії.

3. Специфіка вживання термінів. Кулінарні терміни, вживані в англійських та українських прислів'ях, можуть мати різні конотації та семантичні відтінки в залежності від культурного контексту.

Цей порівняльний аналіз демонструє як спільність, так і різноманітність використання кулінарної лексики в прислів'ях англійської та української мов. Він вказує на глибокі культурні та мовленнєві зв'язки, що існують між обома мовами, і розкриває їхню унікальність у вираженні життєвих істин і цінностей.

2.3. Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах

Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах є важливою складовою лінгвістичного

дослідження, оскільки воно допомагає краще зрозуміти культурні та мовленнєві відмінності між двома мовами.

Відтворення прислів'їв становить особливу перекладацьку проблему. На відміну від фразеологізмів, еквівалентних словам, прислів'я мають образний зміст, тобто внутрішню форму, яка зазвичай зберігає своє значення. Це функціонально ефективно. Носії мови не тільки знають значення прислів'я та ситуації, в яких його можна вживати, але й сприймають образ, метафору чи порівняння, які створюють прислів'я. Звичайно, первісна реальність походження прислів'я забувається. Але двоїстість прислів'їв залишається. Їхнє пряме значення і значення алегорії співіснують.

Значення вільного поєднання, що лежить в основі прислів'я, і значення алегорії актуалізуються в мові. Зазвичай використовуються такі способи відтворення прислів'їв:

1. Повна відповідність (еквівалентність) прислів'я, коли в мові перекладу існує прислів'я, еквівалентне за значенням, функцією та стилістичними особливостями прислів'ю оригіналу і збігається з ним повністю або за своїм основним образним змістом. Іншими словами, метафора, що використовується в прислів'ях, повинна ґрунтуватися на ідентичних образах [3].

«*The forbidden fruit is always the sweetest*» («Заборонений плід завжди солодкий»).

«*An apple a day keeps the doctor away*» («*Хто яблуко в день з'їдає, у того лікар не буває*»).

«*The appetite comes with eating*» («*Апетит приходить під час їжі*»);

«*Eat at pleasure, drink with measure*» («*Їж вволю, а пий в міру*»).

При такому способі відтворення прислів'їв не втрачаються лексичні образи кулінарних виразів. Якщо це кухня в українській мові, вона залишається кухнею у англійській мові. Порушується лише структура речення, що є розбіжністю зі способом відтворення за допомогою калькування. Повні еквіваленти часто зустрічаються у так званих інтернаціональних прислів'ях та приказках, які сягають біблійних та міфологічних джерел.

2. Часткова еквівалентність прислів'їв, коли прислів'я в мові перекладу еквівалентне прислів'ю оригіналу за значенням, функцією та стилістичним забарвленням, але відрізняється образним наповненням.

Наприклад,

«*Like two peas in a pod*» («*Як дві краплі води*»)

«*Do not bite off more than you can chew*» («*Братися за те, що не по зубах*»).

Проаналізувавши цей спосіб відтворення, можна побачити, що тут втрачається лексична відповідність. Прислів'я мови перекладу еквівалентне прислів'ю оригіналу за значенням, функцією та стилістичним забарвленням, але втрачає образну відповідність.

3. При перекладі прислів'їв часто використовується прийом калькування. Він відрізняється в перекладі лише тим, що калькування не підлягає ніякій власній ритмічній та метафоричній організації. Прислів'я відтворюється майже дослівно, і сам контекст підказує читачеві, що він має справу зі стійким словосполученням, відтвореним з оригіналу.

Наприклад,

«*To be like chalk and cheese*» («*Схожий як свиня на коня*»);

«Too many cooks spoil the broth» («Де велика рада, там рідкий борщ»);

«You can't make an omelette without breaking eggs» («Без труда нема плода»);

«That's the way the cookie crumbles» («Та й таке!»);

«To have one's cake and eat it too» («Видіти на двох стільцях»).

4. Відповідники, «псевдоприслів'я» використовуються тоді, коли перекладач вважає недоречним використання наявних у мові еквівалентів або коли в оригіналі немає повного чи часткового еквівалента. У цьому випадку перекладач «винаходить» прислів'я, відтворюючи без змін або з деякими змінами образний зміст оригінального прислів'я та зміст оригінального прислів'я і, звичайно, зберігаючи його значення. При створенні такого «псевдоприслів'я» використовуються образні та звуко-ритмічні засоби. Фраза

стилізується під прислів'я. У читача повинно скластися враження, що створене прислів'я існує в мові перекладу або що це відтворене іноземне прислів'я засобами рідної мови, зі збереженням особливостей прислів'їв та їхніх характеристик.

Наприклад,

«*To butter someone up*» (бути дуже добрим чи привітним до когось або намагатися догодити комусь, щоб ця людина зробила те, що ви хочете);

«*To spill the beans*» (розголосити секрет);

«*To go nuts*» (збоживоліти»);

Для того аби правильно перекласти прислів'я або приказку, перш за все, необхідно визначити чи існує подібний фразеологічний зворот в українській мові. Якщо він відсутній, доводиться добирати аналогічний, але з іншою основою, приміром можуть бути замінені частини мови фразеологізму. Тож, таким чином, у ході дослідження ми виділили такі категорії прислів'їв при перекладі:

1. Англійські прислів'я та приказки, які повністю перекладаються однаково українською мовою: «*Eat with pleasure, drink with measure*» («*Їж вволю, а пий в міру*») [9]; «*You can't make an omelette without breaking eggs*». («*Не можна приготувати яєчню, не розбивши яйця*») [16]. Таких прислів'їв і приказок найменша кількість.

2. Англійські прислів'я та приказки, які частково перекладаються однаково українською мовою, тобто англійський варіант трохи відрізняється від українського: «*An apple a day keeps a doctor away*». («*Хто яблуко щодня з'їдає, у того лікар не буває*») [11]; «*All bread is not baked none oven*» [16]. («*Не весь хліб з однієї печі / Всі люди різні*») [13]; « «*The nearest he bone, the sweeter the flesh*» [16]. («*Біля кості смачніше м'ясо*») [11]; «*Too much pudding will choke a dog*» [16]. («*Від занадто великого шматка пудингу і собака подавиться / Все добре в міру*») [11]. Таких прислів'їв і приказок більшість.

3. Англійські прислів'я та приказки, які повністю відрізняються перекладом українською мовою, тобто англійський варіант не відповідає

українському, а зберігається лише загальний зміст висловлювання: «*Don't quarrel with your bread and butter*» [9]. (*Не плюй в криницю – прийдеться води напитися*) [9].

Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах вимагає систематичного підходу та ретельного аналізу, щоб забезпечити точність та адекватність перекладу.

Висновки до другого розділу

У другому розділі було проведено аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв, порівняльний аналіз кулінарної лексики у прислів'ях та вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в обох мовах.

Аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв дозволив виявити специфіку та характеристики використання кулінарної лексики в мовленнєвій практиці кожної мови. Вивчення їх структури та семантики дозволило краще зрозуміти значення та інтенції застосування прислів'їв у культурному контексті.

Порівняльний аналіз кулінарної лексики у прислів'ях розкрив відмінності та схожість у використанні кулінарних термінів у прислів'ях англійської та української мов. Цей аналіз дозволив виявити, як кожна з мов відображає свою культурну спадщину та мовленнєві традиції через використання кулінарних термінів у прислів'ях.

Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах показало, що переклад кулінарних термінів вимагає уважного аналізу та врахування культурних та мовленнєвих відмінностей. Це також підкреслило важливість культурного контексту у точному відтворенні значень кулінарної лексики при перекладі.

Узагальнюючи вищезазначене, можна зазначити, що дослідження застосування кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях допомагає краще зрозуміти взаємозв'язок між мовою, культурою та мовленнєвими традиціями кожної нації. Такий аналіз сприяє глибшому розумінню культурних особливостей кожної мови та відображає їхню унікальність у використанні кулінарної лексики у мовленні.

ВИСНОВКИ

Отже, з проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Проведений лексичний аналіз кулінарних термінів і їх використання у прислів'ях розкриває глибокий зв'язок між кулінарною культурою та мовною спадщиною. Кулінарна лексика не лише відображає технології приготування їжі та її споживання, але також віддзеркалює культурні та історичні аспекти кожної нації. Вивчення використання кулінарних термінів у прислів'ях дає можливість краще зрозуміти цінності, традиції та звичаї народу. Прислів'я з кулінарною лексикою може розповісти про культурні відмінності в уявленнях про смак та їжу. Крім того, кулінарна лексика є важливим аспектом національної ідентичності. Вона передає унікальність кожної культури через специфічні страви, приготування та способи подачі їжі. Наприклад, прислів'я, які мають смакові аналогії, можуть віддзеркалювати національні особливості у харчуванні та культурні переконання.

Отже, вивчення кулінарних термінів та їх роль у прислів'ях не лише розкриває багатогранність культурного спадку, але й сприяє кращому розумінню культурної та історичної спадщини кожної нації.

2. Проведений аналіз семантичних та структурних особливостей прислів'їв, а також порівняльний аналіз кулінарної лексики у прислів'ях, дозволяє краще зрозуміти роль кулінарних термінів у вираженні життєвої мудрості, культурних цінностей та національної ідентичності.

Вивчення еквівалентів та варіантів перекладу кулінарної лексики в англійській та українській мовах вказує на те, що ці мови мають свої власні унікальні підходи до вираження кулінарних концепцій та культурних традицій через прислів'я. Різноманітність еквівалентів та варіантів перекладу свідчить про багатогранність сприйняття кулінарних термінів у різних культурах.

Дослідження підтверджує, що кулінарна лексика в прислів'ях обох мов виконує не лише комунікативну функцію, але й є ключовим елементом у вираженні культурних та національних особливостей. Вона сприяє збереженню

і передачі традицій, цінностей та життєвого досвіду народів через унікальний контекст прислів'їв.

Отже, аналіз кулінарної лексики у прислів'ях підтверджує її важливість як складової мовної та культурної спадщини кожної нації та підкреслює необхідність подальшого вивчення цієї теми з метою збагачення міжкультурного розуміння та взаємодії.

РЕЗЮМЕ

Дане дослідження присвячене вивченню та порівняльному аналізу кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях. Об'єктом дослідження є кулінарна лексика в англійських та українських прислів'ях. Предметом дослідження є використання кулінарної лексики для відображення культурних особливостей та традицій в англійських та українських прислів'ях. Для розкриття мети курсової роботи вирішено наступні задачі**:** здійснено лексичний аналіз кулінарних термінів, проаналізовано використання кулінарної лексики у прислів'ях, визначено роль кулінарних термінів у вираженні національної ідентичності, проведено дослідження застосування кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях. Було запропоновано комплексний аналіз кулінарної лексики в англійських та українських прислів'ях, враховуючи як мовленнєві особливості, так і культурні контексти кожної мови. Оригінальний дослідницький матеріал включає в себе широкий спектр прислів'їв, які використовуються у повсякденному спілкуванні англомовного та україномовного населення, а також аналізує їхні семантичні та культурні відтінки.

Ключові слова: *кулінарна лексика, прислів'я, лінгвістичний аналіз, культурний контекст, традиції, культурні цінності, мовленнєвий доробок, життєва мудрість*.

ABSTRACT

This research is devoted to the study and comparative analysis of culinary vocabulary in English and Ukrainian proverbs. The object of the research is culinary vocabulary in English and Ukrainian proverbs. The subject of the research is the use of culinary vocabulary to reflect cultural peculiarities and traditions in English and Ukrainian proverbs. To achieve the objective of the coursework, the following tasks were solved: a lexical analysis of culinary terms was conducted, the use of culinary vocabulary in proverbs was analysed, the role of culinary terms in expressing national identity was determined, and the use of culinary vocabulary in English and Ukrainian proverbs was studied. A comprehensive analysis of the culinary vocabulary in English and Ukrainian proverbs is proposed, taking into account both the linguistic features and cultural contexts of each language. The original research material includes a wide range of proverbs used in everyday communication between English and Ukrainian speakers, and analyses their semantic and cultural connotations.

Key words: *culinary vocabulary, proverbs, linguistic analysis, cultural context, traditions, cultural values, linguistic heritage, worldly wisdom*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник (1970–1980): в 11 томах. Том 11, 1980. 256 с.
2. Бардаков М. Візуалізований довідник. Харків: Вид-во «Основа», 2021. 144 с.
3. Вовк А. Є.. Синтаксичні номінації прислів'їв та крилатих виразів у галузі гастрономії (зіставний аналіз на матеріалі французької та української мов). *Журнал наукових праць*, 2011, №10 (5). С. 98–104
4. Герцовська Н. О., Яблонська К. В. Аналіз сучасної англійської кулінарної термінології. URL: https: // core. ac. uk / download / pdf / 43004064. pdf
5. Державецька І. О. Глютонічний дискурс: лексикографічний аспект. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. № 4. С. 69–72.
6. Іскрижицька С. Р. Основні способи перекладу фразеологічних одиниць. URL: http: // eprints. zu. edu. ua / 35476 / 1 / %D0%86% D1%81% D0% BA% D1%80% D0% B8% D0% B6% D0% B8% D1%86% D1%8C% D0% BA% D0% B0%202022. pdf
7. Камишова Т. М. Гастронімічний код в паремійному фонді англійської та української мов. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Видавничий дім «Гельветика»* 2022. № 53, Т. 1 С. 65–69.
8. Кущ Е. О. Англійські та українські паремії: етнокультурний аспект. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2021. № 1 (21). С. 519–520.
9. Мочар О. Ф. Зіставний аспект у міжмовних студіях і актуальні проблеми навчання перекладу. *Вісник СумДу,* 2006. №11. С. 155.
10. Руснак Н. Засадничі прийоми аналізу кулінарної народної термінології. *Native word in ethnocultural dimension, Drohobych, Posvit*, 2022, PP. 140–150.
11. Савицька А. П. Приказки, прислів'я та вирази. Вивчення англійської мови. 2006. URL: http: // english-learning. narod. ru / proverbs1. htm.

12. Стоянова Т. В., Шутяк В. Особливості перекладу кулінарного дискурсу. *Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: міжнародний журнал.* Одеса; Харбін: Харбінський інженерний університет, 2022. №5. С. 26–29
13. Українські приказки, прислів'я і таке інше: Уклав М. Номис. Київ: Либідь, 1993. 768 с.
14. Філоненко Є. О. Стратегії відтворення англомовної гастрономічної лексики українською. *Теорія і практика перекладу. «Розвиток філологічних наук: європейські практики та національні перспективи»: матеріали наук. практ. конф.* С. 124–127.
15. Шумада Н. С. Збірка «Народ скаже – як зав'яже: Українські народні прислів'я, приказки, загадки, скоромовки». Київ: Веселка, 1985. 224 с.
16. Cambridge Dictionary. URL: http: // dictionary. cambridge. org
17. Collins English Dictionary. URL: http: // www. thefreedictionary. com.
18. Davis M. A Taste for New York: Restaurant Reviews, Food Discourse, and the Field of Gastronomy in America. New York: New York University, 2009. 292 p.
19. Levi-Strauss C. The Culinry Triangle. Food and Culture: a Reader. NY, 2013. PP. 40–47.
20. Longman English Dictionary Online. URL: http: // www. ldoceonline. com.
21. Online Etymology Dictionary. URL: http: // www. etymonline. com / index. php7allowed in frame=0&search=food&searchmode=none.
22. Siran H. La extranjerización y la domesticación de la traducción gastronómica según la tipología textual. Universidad Autònoma de Barcelona, 2008. Trabajo de fin de máster. URL: http: // grupsderecerca. uab. cat / txicc / sites / grupsderecerca. uab. cat. txicc / files / Huang
23. Wright W., Annes A. Halal on the menu?: Contested food politics and French identity in fast-food. *Journal of Rural Studies*. Vol. 32. October, 2013. P. 388–399.

ДОДАТКИ

Додаток А

Перелік прислів'їв з кулінарною лексикою, що були використані в дослідженні

Англійський варіант	Український варіант
A watched pot never boils»	Хто над чайником стоїть, у того він не кипить
All bread is not baked in one oven	Не весь хліб з однієї печі
An apple a day keeps the doctor away	Хто яблуко в день з'їдає, у того лікар не буває
Bring home the bacon	Досягати бажаного
Do not bite off more than you can chew	Братися за те, що не по зубах
Don't bite the hand that feeds you	Не кусай того, хто тебе годує
Don't cry over spilled milk	Що впало, те пропало Після бійки кулаками не махають
Don't put all your eggs in one basket	Не став усе на одну карту
Don't quarrel with your bread and butter	Не плюй в криницю – прийдеться води напитися
Eat at pleasure, drink with measure	Їж вволю, а пий в міру
Every cook praises his own broth	Кожен кухар розхвалює свій власний суп
Fine words butter no parsnips	Порожніми обіцянками ситий не будеш
Hunger is the best sauce	голод – найкраща приправа
If you can't stand the heat, get out of the kitchen	Якщо кишка тонка, то не плутайся під ногами
Like two peas in a pod	Як дві краплі води
Like water off a duck's back	Як з гуски вода
Man does not live by bread alone	Не хлібом єдиним живе людина

One man’s meat is another man’s poison	Що українцю добре, то німцю смерть
Tastes differ	Про смаки не сперечаються
That’s the way the cookie crumbles	Та й таке!
The appetite comes with eating	Апетит приходить під час їжі
The apple doesn’t fall far from the tree	Яке дерево – такий клин, який батько – такий син
The dog that trots a bout finds bone	Вовка ноги годують
The forbidden fruit is always the sweetest	Заборонений плід завжди солодкий
The nearer the bone, the sweeter the flesh	Біля кості смачніше м’ясо
The proof of the pudding is in the eating	Обід впізнають по страві, а розум за слухання
There is a small choice in rotten apples	Хрін від редьки не солодший
To be like chalk and cheese	Схожий як свиня на коня
To have one’s cake and eat it too	Видіти на двох стільцях
To sell like hot cakes	Бути нарозхват
Too many cooks spoil the broth	Де велика рада, там рідкий борщ
Too much pudding will choke a dog	Від занадто великого шматка пудингу і собака подавиться Все добре в міру
You can’t eat you cake and have it too	Не можна з’їсти свій пиріг і в той же час зберегти його
You can’t make an omelette without breaking eggs	Не можна приготувати яєчню, не розбивши яйця
You catch more flies with honey than with vinegar	Ласкаве телятко дві матки ссе